

Red: Arne Borg

Ny socialtjänstlag

Det uttalande rörande vikten av att en ny socialtjänstlag snarast kommer till stånd, som årsmötet enhälligt antog i Göteborg, överlämnades och kommenterades vid en uppvaktning hos socialministern Gabriel Romanus fredagen den 17 november 1978.

Ny vårdutbildning

Föreningen Sveriges Socialchefer (FSS) har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Ny vårdutbildning (SOU 1978: 50), och får med anledning härav anföra följande.

Allmänna synpunkter

Vård 77 har arbetat med viktiga och omfattande uppgifter. Dessa har måst lösas under stark tidspress. Direktiven har också begränsat utrymme för möjliga förslag.

Dessa förhållanden har uppenbart påverkat förslagen. Detta framgår även i de reservationer och särskilda yttranden som ingår i betänkandet.

Bedömningen av kommitténs överväganden och förslag måste därför göras med hänsyn till de restriktioner som gällt. Sammantaget anser FSS att gjorda avvägningar och prioriteringar i stort är välmotiverade. FSS kan därför ansluta sig till huvuddragen i förslaget och föreningen ser det viktigt att detta leder till en reform när det gäller både organisation av och innehållet i de ut-

bildningar det gäller.

FSS har noterat att Vård 77 genomgående använder ordet socialvård som beteckning på den verksamhet som avser socialt bistånd till familjer och enskilda. Socialutredningen har i sitt slutbetänkande (Socialtjänst och socialförsäkringstillägg, SOU 1977: 40) lanserat ordet socialtjänst som övergripande beteckning för denna och annan verksamhet som nu kan ingå i begreppet socialvård. Socialutredningens förslag har nu följts av arbete med proposition med förslag till ny lagstiftning. Enligt uppgift kan benämningen socialtjänst väntas komma att ingå i propositionen. FSS anser att den beteckningen bör användas i stället för socialvård.

Arbetsfältbeskrivning (Kap 3)

Vård 77 har, när det gäller socialt inriktat arbete, följt den indelning av arbetsuppgifter som socialutredningen gjort i sitt slutbetänkande: struktur-, allmän- och individinriktade insatser. Detta är till fördel för den beskrivning som görs såväl beträffande utvecklingstendenser som när det gäller skilda yrkesgrupper.

FSS anser att Vård 77 har uppfattat syftena rätt. Det framträder, tex i socialutredningens båda stora betänkanden, en stark vilja att förskjuta tyngdpunkten i det sociala arbetet från individ- och familjeinriktat arbete mot mer förebyggande och allmänt serviceinriktade insatser. Den kraftiga utvecklingen av de delar inom socialtjänsten som avser barnomsorg och äldreomsorg ger också denna effekt. Vård 77 har i princip dragit rätta slutsatser av detta.

Samtidigt finns det skäl att varna för en alltför långtgående optimism när det gäller denna utveckling. Flera förhållanden i samhället – det kan räcka att nämna ungdomsarbetslöshet, utslagning från arbetslivet, missbruksproblem – talar för att det individinriktade arbetet även i framtiden kommer att vara av stor betydelse och omfattning. Utvecklingen under senare år visar också

att tyngden och svårigheterna inom detta arbete snarare kan väntas öka än minska. Kraven på dem som skall verka i det direkta behandlingsarbetet kommer därför att bli betydande. Dessa krav är dessutom av sådan natur att de inte kan mötas enbart med utbildningsinsatser.

Utbildningens mål (Kap 4)

Vård 77 har på ett ambitiöst sätt arbetat med målfrågorna. Övervägandena får anses välgrundade och väl genomtänkta. Det är viktigt att, som kommittén gjort, klarlägga att mål inte alltid kan vara uttryck för resultat som skall uppnås, alltså beskriva en produkt. Om man, som kommittén talar för, flyttar intresset från produkten till processen blir själva formulandet av problem och försöken att hitta lösningar på dem också ett mål.

Förslagen till utbildningsmål ligger på tre nivåer: övergripande mål för högskolans sektor för utbildning för vårdyrke, gemensamma mål för grupper av särskilt besläktade utbildningar och mål för enskilda studiévägar. Till de "besläktade utbildningarna" har förts socialtjänst, hälso- och sjukvård samt medicinsk service. Utan att binda sig i detalj vid varje formulering anser FSS att det är värdefullt att ange målen på detta sätt och att markera det gemensamma i arbetsområdena och därmed även i utbildningen.

Gemensamt utbildningsinnehåll (Kap 7)

FSS vill allmänt stödja de tankegångar som kommer till uttryck när det gäller innehåll som bör vara gemensamt i samtliga aktuella utbildningar. De exempel Vård 77 ger på utbildningsmoment som bör ingå i dessa förefaller också väl valda. Samtidigt behöver, som kommittén också framhåller, varje utbildning ha möjlighet att få sin särskilda profil.

Utbildningens organisation (Kap 8)

FSS vill i detta avsnitt särskilt upp-